

45

**EL - DŽASIJE / ONI KOJI KLEČE
OBJAVLJENA U MEKI, IMA 37 AJETA****

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 حم ﴿١﴾ نَزَّلَ الْكِتَابَ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَابَّةٍ آيَاتٌ
 لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ وَخَلَقْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَمَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ
 مِنْ رِّزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ آيَاتٌ لِّقَوْمٍ
 يَعْقِلُونَ ﴿٥﴾

"U ime Allaha, Svmilosnog, Milostivog!"

"Ha-mim."/1/ "Objavljivanje Knjige od Allaha je Silnog, Mudrog!"/2/ "Na nebesima i na Zemlji, zaista, postoje dokazi za one koji vjeruju:"/3/ "i stvaranje vas i životinja koje je razasuo, dokazi su za ljude koji su čvrsto uvjereni"; /4/ "i smjena noći i dana, i opskrba (kiša) koju Allah s neba spušta da pomoću nje zemlju, nakon mrtvila njezina, oživi i promjena vjetrova - dokazi su za ljude koji imaju pameti."/5/

Uzvišeni upućuje Svoja stvorenja na razmišljanje o Njegovim dokazima i blagodatima. O Njegovoj veličanstvenoj moći kojom je stvorio nebesa i Zemlju, sve i svakog na njima, od različitih stvorenja. Svakojakih vrsta na nebesima, nebeskim katovima i u Zemlji, kopnu, moru, zraku i u onom što je između nebesa i Zemlje. O smjeni noći i dana, o kiši koju iz oblaka spušta, i kojom Zemlju iz mrtvila oživljava. O tome kako svakovrsne vjetrove šalje da kišu tjeraju. I o tome kako se plodovi oplodavaju i kako se živa bića hrane. Te kako ih ima jalovih, koji ne mogu plod dati. Sve su to dokazi i upute koje kod vjernika jačaju iman - vjeru i pouzdanje, a u njihovim umovima povećavaju mogućnost poimanja svojstava Uzvišenog Allaha, te Njegove spoznaje, neka je On slavljen. Tako se pojačava ljubav i poslušnost, zadovoljstvo i potpuna predanost, Njegovoj uzvišenoj veličini i usvajaju pravila ponašanja koje treba da posjeduje vjernik, kako bi kao rob Allahov, srca ispunjenog predanošću, vjerom i dobročinstvom, bio u blizini svoga Gospodara.

* Objavljena nakon sure "Ed - Duhan."

** Samo je četrnaesti ajet medinski.

نَلَكَ آيَاتُ اللَّهِ تَنْتَلُوها عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ
 بَعَدَ اللَّهُ وَءَايَاتِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ وَيَلِكُلُ الْفَالِكِ آيَاتِهِمْ ﴿٧﴾ يَسْمَعُ
 آيَاتِ اللَّهِ تُنْزِلُ عَلَيْهٗ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ
 بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٨﴾ وَإِذْ عَلِمْنَا مِنْ ءَايَاتِنَا شَيْئًا أَخَذَهَا مَرُوءًا أُولَئِكَ لَهُمْ
 عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٩﴾ مَنْ رَأَاهُمْ جَهَنَّمَ لَوْلَا يَعْزُبُ عَنْهُمْ مَّا كَسَبُوا شَيْئًا
 وَلَا مَا أَخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أُولَئِكَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠﴾ هَذَا
 هُدًى لِّلَّذِينَ كَفَرُوا وَإِنَّا بِرَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ ﴿١١﴾

"To su Allahovi dokazi koje ti kao istinu navodimo, pa u koje će, ako ne u Allahove riječi i dokaze Njegove, oni vjerovati?"/6/ "Teško svakom lašcu, velikom grješniku!"/7/ "On čuje Allahove ajete kad mu se uče, zatim ustraje (u nevjerovanju), oholit će se kao da ih ni čuo nije - njemu patnju neizdržljivu navijesti." /8/ "A kad sazna za neke Naše ajete, on im se ruga. Takve ponižavajuća patnja čeka." /9/ "Pred njima je Džehennem, i ni od kakve koristi im neće biti ono što su stekli, ni oni koje su, pored Allaha, za zaštitnike uzeli, i njih čeka muka golema." /10/ "Ovo je (Kur'an) Uputa, a one koji ne vjeruju u dokaze Gospodara svoga čeka bolna, najveća kazna."/11/

Kaže Uzvišeni: **"To su Allahovi dokazi"**, tj. misli se na Kur'an, koji posjeduje dokaze i svjedočenja.. **"..koje ti kao istinu navodimo."** Ono što je mimo njega zabluda je.

"...pa u koje će, ako ne u Allahove riječi i dokaze Njegove, oni vjerovati", tj. ako neće povodeći se za njima njih vjerovati. Zatim Uzvišeni veli: **"Teško svakom lašcu, velikom grješniku"**, tj. lašcu u govoru, grješniku djelima i srcem, nevjerniku u Allahove znakove. Te zato Uzvišeni kaže:

"On čuje Allahove ajete kad mu se uče." Glagol znači ovdje, tj. **"kad mu se uče."** **"...zatim ustraje"**, inadeći se u svom nevjerovanju.

"Kao da ih ni čuo nije - njemu patnju neizdržljivu navijesti", tj. obavijesti ga da mu pripada bolna kazna na Sudnjem danu.

"A kad sazna za neke Naše ajete, on im se ruga", tj. on ne povjeruje u njih već ih stane ismijavati.

"Takve ponižavajuća patnja čeka." To je rezultat toga što se on poigravao sa Allahovim dokazima, i sa njima se ismijavao. Prenosi Muslim u svome Sahihu od Ibn- Omera, r.a., koji kaže: /123/ "Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio je da se, putujući u neprijateljsku zemlju, nosi Kur'an iz bojazni da ne bi

"i jasne smo im dokaze o vjeri dali", tj. nepobitne im dokaze iznijeli. Potom se oni razidoše, čineći jedni drugima nepravdu.

"Gospodar će im tvoj na Sudnjem danu sigurno presuditi u onome oko čega su se razišli." On će rasčistiti između njih Svojom pravednom odredbom. Ovim se upozorava ovaj ummet da ne slijedi njihov pravac, zato Uzvišeni kaže:

"A tebi smo poslije odredili da u vjeru ideš pravcem određenim, zato ga slijedi i ne povodi se za strastima onih koji ne znaju. Oni te zbilja od Allaha nimalo ne mogu odbraniti, nevjernici jedni druge štite", tj. slijedi ono što ti se objavljuje, i okreni se od mušrika, jer te oni neće moći zaštititi, niti mogu jedan drugog zaštititi. Oni samo sebi sve veću i veću štetu čine, neprestano se nište i upropaštavaju. **"...a Allah štiti one koji Ga se boje i grijeha klone."** Dok nevjernici nemaju zaštitnika, osim svojih taguta, koji ih sa svjetla u tamu odvođe. Zatim Uzvišeni veli:

"Ovaj Kur'an putokaz je ljudima." "...i Uputa i milost onima koji čvrsto vjeruju."

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مِثْلَهُمْ وَمَا تَأْتِيهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾ وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلَئِنْ لَكُنَّ تُفَاهَاتٍ ﴿٢٢﴾ أَوْ زَيْتٍ مِّنْ تَنْخَدِ إِلَهِهُ هُوَ وَوَضَعَهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَإِذْ خَمَّ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ عَنَسَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِن بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٣﴾

"Misle li oni koji čine zla djela da ćemo s njima postupiti jednako kao sa onima koji vjeruju i dobra djela čine, da će im život i smrt biti isti? Kako loše rasuđuju!"/21/ "A Allah je nebesa i Zemlju s Istinom stvorio i zato da bi svaka osoba bila nagrađena (ili kažnjena) prema onome što je zaradila, i njima se neće učiniti nepravda."/22/ "Šta misliš o onome koji je svoju strast za boga svoga uzeo, onoga koga je Allah, a On zna, u zabludi ostavio, i sluh njegov, i srce njegovo zapečatio, a pred oči njegove koprenu stavio? Ko će mu, ako neće

Allah, na Pravi put uputiti? Zašto se ne opomenete?"/23/

Veli Uzvišeni: **"misle li oni koji čine zla djela"**, tj. uradili ih i stekli,

"da ćemo sa njima postupati jednako kao sa onima koji vjeruju i dobra djela čine, da će im život i smrt biti isti?", tj. da ćemo ih izjednačiti (vjernike i nevjernike) na oba svijeta.

"Kako loše rasuđuju!" Oni o Nama imaju pogrešno mišljenje. Daleko je od Nas da izjednačimo čestite ljude i grješnike na dva svijeta! Muhammed ibn Ishak u svome djelu Es-Sira navodi da su našli napisano na jednom kamenu koji je ostatak temelja Kabe: "Radite zlo, a priželjkujete dobro - to može biti, ali kad na trnu rodi grožđe!" Uzvišeni kaže: **"A Allah je nebesa i Zemlju s Istinom stvorio"**, uravnoteženo, pravedno.

"...i zato da bi svaka osoba bila nagrađena (ili kažnjena) prema onome šta je zaradila, i njima se neće učiniti nepravda."

Zatim Uzvišeni veli:

"Šta misliš o onome koji je svoju strast za boga svoga uzeo", tj. onaj koji se povodi i što god smatra da je dobro to radi, a što god smatra lošim to ostavi.

Riječi Uzvišenog: **"onoga koga je Allah, a On zna, u zabludi ostavio"**, tj. zato što je on znao da posao koji čini zaslužuje od Allaha kaznu, a on ga i pored toga radio. Nagrada će biti prema zasluži. Allah ga je u zabludi ostavio, za kaznu što je svjesno grijesio.

"...i sluh njegov i srce njegovo zapečatio, a pred oči njegove koprenu stavio?", te on ne čuje ono što mu koristi, ne spoznaje ništa što bi ga pravim putem vodilo, niti vidi kakav dokaz koji bi mu osvijetlio pravac. Zato Uzvišeni veli:

"ko će ga, ako neće Allah, na Pravi put uputiti? Zašto se ne opomenete?"

Kao što Uzvišeni veli:

"Koga Allah u zabludu stavi, niko ga ne može na pravi put uputiti! On će ih ostaviti da u nevjerstvu svome lutaju."/7:186/

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُم بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢٤﴾ وَإِذْ أَنْتَ عَلَىٰ عَرْشِ عَالِيَيْنَا سَيِّئِينَ مَا كَانَ جُحْنُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا اتُّوَابًا بَابِنَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾

"I oni vele: 'Postoji samo život naš zemaljski, živimo i umiremo, jedino nas vrijeme uništi.' A

oni o tome baš ništa ne znaju, oni samo nagadaju."/24/ "A kad im se Naši ajeti jasni kazuju, drugog dokaza nemaju, osim što kažu: 'Pretke naše u život povratite, ako je istina to što govorite.'"/25/ "Reci: 'Allah vam daje život, zatim će učiniti da poumirete, a poslije će vas na Sudnjem danu sabrat, u to nema nikakve sumnje, ali većina ljudi ne zna.'"/26/

Uzvišeni obavještava o stavu "dehrija" i njihovih istomišljenika među arapskim mušricima, koji niječu proživljenje.

"Postoji samo život naš zemaljski, živimo i umiremo." Postoji samo ovozemaljski život, jedni narodi izumiru, a drugi ih smjenjuju. Nema proživljenja i nema Sudnjeg dana. Ovo je stav arapskih mušrika koji su nijekali buduću svijet, i filozofija materijalista (dehrija) koji niječu postojanje Tvorca. Sve su podređivali razumu, a objave su smatrali lažnim. Zato su govorili:

"jedino nas vrijeme uništi." Uzvišeni kaže: **"a oni o tome baš ništa ne znaju, oni samo nagadaju."** To su njihove prazne misli i puste želje.

U hadisu koji prenose dvojica vlasnika Sahiha, Ebu-Davud i En-Nesaiji, od Ebu-Hurejrea, r.a. koji kaže: "Rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.s.: /124/ Kaže Uzvišeni Allah: 'Uznemirava Me sin Ademov kad proklinje vrijeme, a vrijeme - to sam Ja. U Mojjoj ruci je odredba, Ja okrećem i noć i dan.'" A u drugom se rivajetu kaže: /125/ "Nemojte grditi vrijeme, uistinu, Uzvišeni je Allah vrijeme." Kažu Šafija, Ebu-Davud i ostali imami, komentirajući riječi Allahovog Poslanika, s.a.v.s.: "Nemojte grditi vrijeme, uistinu, Uzvišeni je Allah vrijeme." - Arapi su u džahilijetu kad bi ih snašla teška situacija, nevolja ili bijeda govorili: "Vrijeme nas je razočaralo." Proglašavali su vrijeme krivcem, te su ga grdili. A, uistinu, izvor toga je Allah. Prema tome, okrivljujući vrijeme, oni okrivljuju Uzvišenog Allaha. Zato je Allah zabranio da se okrivljuje vrijeme u ovom smislu. Jer, prema tome zbog čega oni vrijeme okrivljuju - jasno se zaključuje da je Allah to vrijeme, te oni vremenu, umjesto Allahu, pripisuju dotična djela. Ovo je najljepše što je kazano u komentaru navedenog hadisa, što želimo istaći. A Allah najbolje zna. A nisu u pravu Ibn-Hazm i ostali zahirije kada, imajući u vidu ovaj hadis, svrstavaju riječ "Ed-Dehr" među Allahova lijepa imena!!! Riječi Uzvišenog: **"A kad im se Naši ajeti jasni kazuju"**, tj. kada im se dokaz navede i istina jasno pokaže, da je Allah moćan povratiti tijela nakon što nestanu i potpuno se u prašinu rasprsnu.

"...drugog dokaza nemaju, osim što kažu: 'Pretke naše u život povratite, ako je istina to što govorite. Oživite ih, ako je istina to što kažete.'"

Uzvišeni Allah veli: **"Reci: 'Allah vam daje život, zatim će učiniti da poumirete.'"** Kao što

to sami vidite, On vas iz ničeg daje. Kao što Uzvišeni kaže:

"Kako možete da ne vjerujete u Allaha, vi koji ste bili ništa, pa vam je On život dao. On će zatim učiniti da pomrete, a poslije će vas oživiti." /2:28/ Onaj ko je moćan da nešto prvi put sačini, moćan je to i ponoviti, jednostavnije i lakše. Kao što Uzvišeni veli:

"On je Taj Koji iz ničega stvara, i On će to ponovno učiniti. To je Njemu lahko." /30:27/ Zatim Uzvišeni kaže:

"...a poslije će vas na Sudnjem danu sabrat, u to nema nikakve sumnje." "...ali većina ljudi ne zna", te zato niječu život nakon smrti, i negiraju proživljenje tijela. A Uzvišeni Allah kaže:

"Oni misle da se dogoditi neće, a Mi znamo da sigurno hoće." /70:607/

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُومِذِيحُ الْمُبْتَلُونَ ﴿٢٧﴾ وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَائِيَةً
كُلُّ أُمَّةٍ نَدَعَىٰ إِلَىٰ كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْرَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ هَذَا
كِتَابُنَا نُنطقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾

"Allahova je vlast na nebesima i na Zemlji! A na dan kad nastupi Čas (oživljenja), toga dana oni koji su laži slijedili bit će izgubljeni."/27/ "I vidjet ćeš sve ummete kako kleče; svaki ummet bit će pozvan prema svojoj Knjizi: 'Danas ćete biti nagrađeni ili kažnjeni prema tome kako ste postupali!'" /28/ "Ova Knjiga Naša o vama će samo istinu reći, jer smo naredili da se zapiše sve što ste radili." /29/

Obavještava Uzvišeni da je On vladar nebesa i Zemlje, i presuditelj na njima ovoga i budućeg svijeta, zato Uzvišeni veli: **"A na dan kad nastupi čas (oživljavanja)"**, Sudnji dan, **"toga dana oni koji su laži slijedili bit će izgubljeni."** To su oni koji ne vjeruju u jasne ajete što ih je Allah objavljivao Svojim poslanicima.

Riječi Uzvišenog: **"I vidjet ćeš sve ummete kako kleče"**, tj. na koljenima, od užasa i straha. Priča se da će to biti kada se ljudima ukaže Džehennem kako plamti: Svi će ljudi pasti u klečeći položaj. Čak će i Ibrahim, a.s., reći: "Moja duša, moja duša, moja duša. Danas Te samo za svoju dušu molim." A Isa, a.s., rećiće: "Danas Te samo za svoju dušu molim, ne molim Te ni za Merjemu, koja me je rodila." Uzvišeni veli: **"svaki narod bit će pozvan prema svojoj knjizi"**, tj. prema knjizi njegovih djela. Kao što Uzvišeni veli:

"i Knjiga će se postaviti, vjerovjesnici i svjedoci će se dovesti." /39:69/ Zato Uzvišeni veli:

"Danas ćete biti nagrađeni ili kažnjeni prema tome kako ste postupali." Bit ćete nagrađivani prema djelima dobrim ili lošim. Kao što Uzvišeni veli:

"Toga dana čovjek će o onome što je pripremio, a što propustio obaviješten biti." /85:13/ "Ova Knjiga Naša o vama će samo istinu reći." Ona će pokazati sva vaša djela, bez dodatka ili uzuzetka. Kao što Uzvišeni veli:

"Kakva je ovo knjiga, ni mali ni veliki grijeh nije propustila, sve je nabrojala!" /18:49/

Riječi Uzvišenog: **"Jer smo naredili da se zapiše sve što ste radili"**, tj. Vjernim je pisarima naređeno da sve vaše postupke zabilježe.

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿٢٠﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ أَتَىٰ عَلَىٰكَ مَا قَسَتْ كِبْرُتُهُمْ وَأَنَّهُمْ كَانُوا فِي رَحْمَةِ اللَّهِ هَٰئِلِينَ ﴿٢١﴾ وَإِذْ قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا فَاتُّمِرُ مَا نَدَّرَىٰ مَا السَّاعَةُ إِنْ نَسْنَأُ وَإِنَّا كَاشِفَاتُهَا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْفِينَ ﴿٢٢﴾ وَبَدَّلَهُمْ سَيِّئَاتِ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٢٣﴾ وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنسَاكُمْ كَمَا نَسَيْتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّنْ نَّصِيرِينَ ﴿٢٤﴾ ذَٰلِكُمْ بِأَنَّهُمْ أَخَذُوا عِٰثَ رَبِّهِمْ فَلَوْلَآ أَنَّهُمْ كَانُوا فِي رَحْمَةِ اللَّهِ هَٰئِلِينَ ﴿٢٥﴾ فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٦﴾ وَ لَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾

"One koji su vjerovali i dobra djela činili, Gospodar njihov će ih u milost Svoju uvesti. To će biti uspjeh očiti!" /30/ "A onima koji nisu vjerovali: 'Zar vam ajeti Moji nisu kazivani, ali vi ste se oholili i narod nevjernički postali?'" /31/ "Kad se govorilo: 'Allahovo je obećanje, zaista, istina! I u Čas (oživljenja) nema nimalo sumnje - vi ste govorili: 'Mi ne znamo šta je Čas oživljenja, mi samo zamišljamo, mi nismo uvjereni'" /32/ "i ukazat će im se gnusna djela njihova, i sa svih će ih strana skoliti ono čemu su se rugali", /33/ "i reći će se: 'Danas ćemo mi vas zaboraviti kao što ste i vi susret ovog vašeg Dana zaboravili, vatra će vam prebivalište biti i niko vam neće moći pomoći'" /34/ "zato što ste se Allahovim riječima rugali i što vas je život na Zemlji bio obmanuo. Pa danas iz Vatre neće biti izvedeni i niti će se od njih tražiti da odobrovolje Allaha." /35/ "Pa, neka je hvaljen Allah, Gospodar nebesa i Gospodar Zemlje, Gospodar svih svjetova!" /36/ "Njemu

pripada veličanstvenost na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri!" /37/

Obavještava Uzvišeni o presudi Svojim stvorenjima na Sudnjem danu i kaže:

"one koji su vjerovali i dobra djela činili", to su oni što su srcem vjerovali i dobra djela u praksu sprovodili shodno propisima... **"Gospodar njihov će ih u Svoju Milost (Džennet) uvesti."** Pod milošću se misli na Džennet kao što se navodi u sahih hadisu: /126/ Da je Uzvišeni Allah rekao Džennetu: "Ti si Moja milost, milost tobom dajem kome hoću"

"To će biti uspjeh očiti", tj. potpuno određen i jasan. Zatim Uzvišeni veli:

"A onima koji nisu vjerovali; zar vam ajeti Moji nisu kazivani, ali vi ste se oholili." Ovo će biti govor prijekora i pogrde. **"...i narod nevjernički postali"**, djelima potvrđujući laž što je u vašim srcima.

"Kada se govorilo: 'Allahovo je obećanje, zaista, istina! I u čas (oživljenja) nema nimalo sumnje." Kada su vam vjernici to govorili, **"vi ste uzvraćali: 'Mi ne znamo šta je čas (oživljenja)'"**, tj. to nam nije poznato.

"...mi samo zamišljamo", tj. pretpostavljamo i nagađamo da bi se to moglo dogoditi. **"...mi nismo uvjereni"**, nemamo istinskog uvjerenja.

Riječi Uzvišenog: **"i ukazat će im se gnusna djela njihova"**, tj. vidjet će kaznu što su je ružnim djelima svojim zaslužili,

"i sa svih će ih strana skoliti", tj. okružiti će ih.

"...ono čemu su se rugali", tj. patnji i mučenju.

"...i reći će se: 'Danas ćemo Mi vas zaboraviti.'" Postupat ćemo s vama tako što ćemo vas ostaviti u vatri i zaboraviti,

"kao što ste i vi susret ovog vašeg Dana zaboravili." Djelima se niste pripremali za njega, jer u njega niste vjerovali.

"...vatra će vam prebivalište biti i niko vam neće moći pomoći." Potvrđeno je u sahih hadisu: /127/ Da će Uzvišeni Allah reći pojedinim robovima na Sudnjem danu: **"Zar ti nisam dao da se oženiš, zar te nisam počastio, zar ti nisam potčinio konje i deve, zar ti nisam dao da vladaš i da dobro živiš?"** Reći će rob: "Svakako, Gospodaru." A Allah će upitati: **"Jesi li mislio da ćeš Me sresti?"** "Nisam", reći će čovjek. Pa će Allah reći: **"E pa, zato, danas ću Ja tebe zaboraviti, kao što si ti Mene bio zaboravio."**

Riječi Uzvišenog: **"zato što ste se Allahovim riječima rugali"**, Mi smo vas nagradili ovom plaćom, zato što ste vi Allahove dokaze uzimali na podsmijeh i izrugivanje.

"i što vas je život na Zemlji bio obmanuo", prevario vas je, pa ste se uživanjima na njemu predali, i evo sad dospjeli među gubitnike. Zato Allah kaže:

"Pa, danas iz Vatre neće biti izvedeni", tj. iz vatre, **"niti će se od njih tražiti da odobrovolje Allaha"**, tj. neće odgovarati za grijeh pojedinačno,

nego će bez računa biti kažnjavani, kao što će skupina vjernika ući u Džennet bez polaganja računa i bez kažnjavanja. Nakon što se navodi presuda Uzvišenog nad vjernicima, i nevjernicima, Uzvišeni kaže:

"Pa neka je hvaljen Allah, Gospodar nebesa i Gospodar Zemlje", tj. apsolutni Vladar njihov i svega što je na njima, zato Allah kaže: **"Gospodar svih svjetova"**, zatim Uzvišeni veli:

"Njemu pripada veličanstvenost na nebesima i na Zemlji", tj. On je veličanstven, hvale dostojan, sve je Njemu pokorno, sve od Njega zavisi. A u sahih hadisu stoji: /128/ Uzvišeni Allah kaže: "Veličanstvenost je Moja jedna odjeća, Svemoć je moja druga odjeća, ko želi da Me bilo koje odjeće Moje liši, nastanit ću ga u Mojoj vatri." Prenosi Muslim. A riječi Uzvišenog:

"On je Silni", tj. Onaj Koji nema suparnika i suprotstavljenog. **"...i Mudri!"** u Njegovom govoru, postupcima Njegovim, zakonu Njegovom i Uzvišenoj Moći Njegovoj.